

TÜRKİYE KİMYA SANAYİ MECLİSİ TOPLANTI RAPORU

Toplantı Gündemi

1. Söz Meclisin (Alt sektörlerden bilgilendirmeler)
2. Yatırım Ürkekliği (YOİKK)
3. Kimya Mühendisliği Eğitiminin Değerlendirilmesi
(2 Mayıs 2017 tarihinde yapılan panelin çıktıları)
4. Chemport Projesi Gelişmeleri Hakkında (Sn. Haluk Erceber tarafından)
5. Toprak Kirliliği Yönetmeliği Uygulama Sorunları Hakkında Değerlendirme

Katılımcı Sayısı: 26 kişi

Hazırlayan: Gamze ALAÇAM

Türkiye Kimya Sanayi Meclisi, Meclis Başkanı Timur Erk başkanlığında sektörü etkileyen güncel konuları görüşmek üzere 11 Mayıs 2017 tarihinde TOBB İkiz Kuleler’de toplanmıştır.

Gündem (1) Söz Meclisin (Alt Sektörlerden Bilgilendirmeler)

Toplantıda ilk olarak, kimya alt sektörleri ile ilgili olarak firmalar tarafından bilgilendirmede bulunulmuştur. Boya sektörünün son iki senede tonaj olarak gerilemekte olduğu, bu sektördeki hammadde tedariki ve fiyatları hususunda ciddi sıkıntıların yaşandığı; ayrıca plastik sektörü ile ilgili en büyük problemin ise, hammadde ithalatındaki artışlar olduğu belirtilmiştir.

İstanbul Kimyevi Maddeler ve Mamulleri İhracatçıları Birliği (İKMİB) tarafından 2017 yılının ilk dört ayının ihracat verileri paylaşılmıştır. Bu verilere göre; Türkiye genelinde ihracat; sektörler toplamında değer bazında yüzde 6.7’lik artışla 49.7 milyar dolara ulaşmıştır. Kimyevi maddeler sektörünün ihracat rakamı ise ilk dört ayda değer bazında yüzde 17.41 artış kaydederek 5 milyar 369 milyon dolara ulaşmıştır.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Bilim ve Teknoloji Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen “Endüstriyel Biyoteknoloji Alanında Rekabet Öncesi İşbirliği Programı” kapsamında desteklenebilecek alanların belirlenmesi çalışmaları üzerine ARGE ve Teknoloji Politikaları Daire Başkan Vekili Sn.İlknur İnam bir sunum gerçekleştirmiştir. Biyoteknoloji Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2015-2018) kapsamında biyoteknoloji üç ana başlıkta ele alınmıştır. Bunlar; sağlıkla ilgili uygulamalar, tarımla ilgili uygulamalar ve endüstriyel biyoteknoloji şeklinde belirlenmiştir. Bu program kapsamında, TOBB Kimya Sanayi Meclisi’nden de iki başlıkta katkı istenmiştir. Bunlar;

- Endüstriyel biyoteknoloji alanında AR-GE çalışması yürüten firmaların isimleri ve bu konuda yürütülen AR-GE projelerinden ticarileşme potansiyeli olanları,
- Ülkemizin endüstriyel biyoteknolojiye yönelik öncelikli alanları neler olmalıdır, şeklindedir.

Gündem (2) Yatırım Ürkeklği (YOİKK)

Toplantının ikinci gündem maddesi çerçevesinde, Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK) çalışmalarında kimya sektörünün hali hazırdaki durumu ve geleceği tartışılmıştır. Meclis Başkanı Sn. Timur Erk, kimya sektörü açısından en büyük sıkıntıların başında “Zeytin Kanunu”nun geldiğini belirtmiş; ayrıca Marmara, Ege ve bilhassa Doğu Akdeniz’de özel ihtisas bölgelerinin (Chemport gibi) kurulması gerektiğine vurgu yapmıştır. Kimya sanayi sektörü için en önemli sorunun, yerleşme ve kümelenme olduğunun altını çizen Meclis Başkanı Sn. Timur Erk, sözü daha sonra meclis üyelerine vererek, Türkiye’de neden yeteri kadar yatırım yapılmadığına dair görüşlerini almıştır. Yeni yatırımlar yapılabilmesi için

özellikle ARGE'ye daha fazla önem verilerek, yeni ürünlerin geliştirilmesi ve Türkiye'de üretilmeyen ve Türkiye'nin ihtiyacı olan ve dışarı satılabilecek katma değeri yüksek ürünlerin üretilmesi gerektiğine vurgu yapılmıştır. Ayrıca, yerli ve yabancı yatırımcının yatırım yapmasının önünü açmak için, kimya sanayi envanterinin oluşturulmasının da önemine vurgu yapılmış; bu konuda Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'ndan destek talep edilmiştir.

Bu konuda, Ekonomi Bakanlığı Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü altında görev yapan YOİKK Daire Başkanı Sn. Ali Varışlı, YOİKK geçmişi ve çalışma yapısı ile ilgili bilgilendirmede bulunmuştur. Ayrıca, sistemde önceki dönemde ithalat bağımlılığını azaltmaya yönelik olarak devreye sokulan stratejik yatırımların teşviki sisteminde kimya yatırımlarının önemli bir paya sahip olduğunu ve yeni başlanılan proje bazlı teşvik sisteminde de yine kimya alanına yer verildiği belirtmiştir. Son olarak, yatırım ortamı iyileştirilmeden verilen teşviklerin amacına ulaşmayacağını belirten meclis üyeleri, kimya sanayi için öncelikle limanların ve demiryolların kapasite kullanımının artırılması, taşımacılığın geliştirilmesi ve düzgün bir pazar ortamının oluşturulması gerektiğine değinmişlerdir.

Gündem (3) Kimya Mühendisliği Eğitiminin Değerlendirilmesi

Kimya Mühendisliği eğitiminin önemine vurgu yapan Meclis Başkanı Sn. Timur Erk, Türkiye'de kimya mühendisliği alanında en iyi eğitim veren 12 üniversiteye TOBB vasıtasıyla kimya mühendisliği eğitiminin nasıl olması gerektiği ve bu konuda neler yapıldığı ile ilgili bir yazı yollamıştır. Bunu takiben, İstanbul Teknik Üniversitesi Kimya Mühendisliği'nin ev sahipliğinde bir panel düzenlenmiştir. Bu panelin kapsamı ile ilgili bilgi veren Meclis Başkanı, panelin çıktılarının daha ileri bir tarihte deşifre edilerek meclis üyeleri ile de paylaşılacağını ve arkasından panelistlerin benimsediği eylem planının ele alınması için etkin çalışma yapılması gerektiğini belirtmiştir.

Gündem (4) Chemport Projesi Gelişmeleri Hakkında (Sn. Haluk Erceber tarafından)

Organik Kimya Genel Müdür Yardımcısı ve Chemport Kimya Sanayicileri ve Hizmetleri Derneği Başkanı Sn. Haluk Erceber, Chemport'un amacı ve hedeflerini anlatan bir sunum gerçekleştirmiştir. Kimya sektörünün yalnızca ARGE ve inovasyonlarla katma değerini artırmayacağını belirten Sn. Erceber, bu anlamda katkı sağlayacak en önemli projenin Chemport olduğunu ve bu proje ile kümelenmenin ve limanların getireceği sinerjilerden faydalanılacağı ve büyük ölçeğin yakalanacağını vurgulamıştır. Türkiye'de kimya sektörünün küresel ölçekte bakıldığında oldukça küçük olduğunu; hammadde tedariği, enerji maliyetleri

ve lojistikte de zayıf kaldığına değinmiştir. Chemport projesinin, 10 yıl içerisinde 40 milyar dolarlık bir yatırım çekmesinin hesaplandığını da sözlerine ekleyen Haluk Erceber, bu proje ile ilgili gerekli know-how'a tek başına sahip olunamayacağını, bu nedenle yabancı yatırımcıları çekmenin çok önemli olduğunu belirtmiştir.

Gündem (5) Toprak Kirliliği Yönetmeliği Uygulama Sorunları Hakkında Değerlendirme

Toplantının son gündem maddesi ilgili olarak, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Toprak Kirliliği Yönetimi Daire Başkanı Sn. Ercan Gülay, 2005 yılında toprak kirliliği mevzuatının revize edildiğini belirtmiştir. Bu konuda, TÜBİTAK tarafından yürütülen projede ODTÜ ile birlikte çalışıldığını; metodoloji oluşturulması, kirlenmiş sahaların tespit edilmesi, kayıt altına alınması, teşhis ve kayıt sisteminin oluşturulması, dünyada ve Avrupa Birliği'ndeki örnekler göz önünde tutularak bir çalışma yürütülmüş ve 2010 yılında yönetmelik yürürlüğe girmiştir.

Ancak yönetmeliğin uygulamasında ortaya çıkan sıkıntıları dile getiren sanayiciler, uygulamadaki aksaklıkların bertaraf edilmesini istemiştir.